

ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

студентка Яценко Е.І.

(наук. керівник асист. Дерев'янюк Ю.М.)

В екологічному плануванні як інструменті управління в сфері природокористування і охорони навколишнього середовища необхідно дотримуватися такої ієрархії: державна екологічна політика, регіональна екологічна політика, що включає екологічну політику територій і екологічну політику суб'єктів господарювання.

Важливу роль у реалізації цілей екологічної політики суб'єкту господарювання відіграють економічні механізми. Головними економічними інструментами виступають податки, кредити, збори, платежі і субсидії. Платежі і збори за використання природних ресурсів, можливість здійснення господарської діяльності, сплата адміністративних штрафів і грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням природоохоронного законодавства реалізуються шляхом вилучення доходів суб'єктів господарювання. Не менш важливим напрямом стимулювання екологічно збалансованої діяльності підприємств є субсидії і дотації. Вагомим фактором могла б стати система пільгових податкових інструментів.

Реалізація комплексу заходів на основі підвищення техніко-економічних показників функціонування виробництва, його реконструкції і структурна перебудова на основі впровадження енергозберігаючих, маловідходних і безвідходних технологій і установок мінімізації відходів забезпечить досягнення основної мети екологічного управління.

Метою екологічного управління м. Сум є стійкий розвиток міста, який передбачає узгодженість економічного, соціального та екологічного аспектів розвитку міста.

В Сумській області протягом 2006 року складено 1901 протокол, накладено 1881 штраф на загальну суму 117,276 тис. грн. Протягом останніх років спостерігається порівняно високий рівень стягнення штрафів. Особлива увага приділялась дотриманню вимог природоохоронного законодавства на екологічно небезпечних об'єктах області – ВАТ «Сумхімпром» та ВАТ «Шосткинський завод хімічних

реактивів», також перевірялись підприємства нафтогазового комплексу, які працюють в області.

До механізмів реалізації екологічного управління на регіональному рівні відносяться правові, економічні, інформаційні та організаційні. Економічний механізм включає в себе засоби економічного стимулювання природоохоронної діяльності та засоби економічного покарання за порушення чинного екологічного законодавства.

Враховуючи соціально-економічний стан міста, в основу фінансового забезпечення природоохоронних заходів покладається принцип комплексного залучення коштів з різних джерел. Джерелами фінансування заходів є: кошти міського бюджету; кошти міського фонду охорони навколишнього природного середовища; кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища; кошти державного фонду охорони навколишнього природного середовища; кошти підприємств, установ та організацій; кошти інвесторів; кошти з інших джерел, у т.ч. місцевих екологічних фондів, міжнародних благодійних фондів.

Механізм економічної відповідальності за неефективне використання природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища, що застосовується у м. Суми, включає в себе: відшкодування збитків, завданих порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища; збір за забруднення навколишнього природного середовища; плату (відшкодування) за погіршення якості природних ресурсів.

Для забезпечення екологічної безпеки регіону необхідно розробити чітку стратегію екологічного управління. Вона повинна виходити з того, що: екологічні проблеми носять глобальний характер, але вирішувати їх необхідно на локальному рівні. Тобто доцільно буде використовувати найбільш дієві еколого-економічні інструменти регулювання діяльності підприємств, наприклад – податкове стимулювання (система пільгових податкових інструментів). Також необхідно удосконалити законодавчу базу, регулярно розробляти програми охорони навколишнього середовища на місцевому, регіональному, державному і міжнародному рівнях, створити мережу громадських організацій, стимулювати інвестицій у розвиток виробничих технологій, що може забезпечити безвідходне (маловідходне) виробництво, мінімальні викиди в атмосферу.